

Lokal grunnordning for hovedgudstjenesten i Nedre Eiker sogn

Ordning for hovedgudstjenesten – lokal grunnordning

Saken er lagt fram for og drøftet i menighetsmøte

23. september og for staben i Nedre Eiker sogn 18. sept.

2012

Vedtatt i Nedre Eiker menighetsråd 26.sept. 2012

A Hovedgudstjeneste

Menighetsrådet har vedtatt følgende typer hovedgudstjenester

1. **Høymesse** – Brukes normalt som hovedordning
2. **Forenklet gudstjeneste med nattverd** – Brukes ved gudstjenester spesielt rettet mot dåpsfamilier, "Ung Messe", gudstjenester ved "Tro og Lys"
3. **Gudstjeneste uten nattverd** – Brukes ved f. eks konfirmasjonsgudstjenester, gudstjenester med svært mange dåp, friluftsgudstjenester, temagudstjenester
4. **Forenklet gudstjeneste uten nattverd** – Brukes ved gudstjenester i forbindelse med utdeling av "Min Kirkebok", julaften og andre gudstjenester hvor yngre barn er spesielt invitert til å delta.

Se vedlegg 1. ang. struktur

– B Gangen i gudstjenesten

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

- **Ledd 1 Forberedelse:**
Etter siste innringning er det korte nødvendige informasjonen.
Avsluttes med "La oss være stille for Gud" og tre bedeslag.
- **Ledd 5 Plassering av syndsbekjennelsen:**
Syndsbekjennelsen plasseres som første ledd i forbønnen. Den bes som fellsbønn.
- **Dåpens plassering i hovedgudstjenesten:**
Dåpen plasseres etter gloria
- **Ledd 8 Dagens bønn:**

Dagens bønn går normalt ut, men kan benyttes som samlingsbønn på høytidsdager, i forbindelse med prekenen, eller når liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste ønsker å bruke den.

– **Ledd 16 Kunngjøringer:**

Aktuelle kunngjøringer kommer etter siste innringing før preludiet og avsluttes med 3 bedeslag.

Utover dette vil det være anledning til kunngjøringer før forbønn eller på gudstjenesteprogrammet og på plakater og oppslag.

– **Plassering av eventuelle hilsener, vitnesbyrd og forbønnsønsker i gudstjenesten:**

Utdeling av bøker, presentasjoner av konfirmanter, og andre personer eller grupper kommer før forbønnen

Hilsener og vitnesbyrd kan også komme i forbindelse prekenen.

For forbønnsønsker vil vi opprette en bønnekasse.

Disse bønnene kan tas med i forbønnen neste gudstjeneste og i stabens morgensang på tirsdager. Presten kan også kontaktes før gudstjenesten, slik at bønneønsker kommer med på gudstjenesten.

– **Vi minnes de døde og ber for de sørgende:**

Dette gjøres som en avslutningen på forbønnsdelen

– **Plassering av menighetens takkoffer:**

Offeret tas opp etter forbønnen.

– **Under ledd 20 Takksigelse og bønn**

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste har frihet til å velge hvilken nattverdbønn/prefasjon som skal brukes.

Når det gjelder troens mysterium blir normalordningen slik:

L | Stort er troens mysterium.

A | Kristus døde. Kristus stod opp. Kristus skal komme igjen.

L | Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.

– **Under ledd 21 Nattverdmåltidet**

Mer utførlig fredshilsen:

Vi vil bruke en mer utførlig fredshilsen med håndtrykk og "Guds fred" ev. "Fred være med deg" Det går også an bare å ta hverandre i hånden.

I Nedre Eiker menighet ønsker vi også å gi mulighet for lystenning parallelt med nattverden

Brødsbrytelse:

Vi bruker brødsbrytelse ved spesielle anledninger, eller brukes glutenfrie oblater

«Kom, for alt er ferdig»:

Som invitasjon etter PAX. Menigheten går til nattverdbordet mens de synger "Agnus Dei".

C De enkelte leddene

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– Ledd 4 Samlingsbønn:

Det brukes ulike samlingsbønner til de forskjellige gudstjenestene.

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste velger.

Bl. a. har Reidar Lund skrevet lokale bønner som vi vil bruke. (se vedlegg 2)

– Ledd 5 Syndsbekjennelse:

Det brukes ulike syndsbekjennelser. Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste velger.

– Ledd 6 Bønnerop Kyrie:

Inntil ny musikk er vedtatt bruker vi de Kyrie fra nåværende liturgi

– Ledd 7 Lovsang Gloria:

Inntil ny musikk er vedtatt bruker vi de Gloria fra nåværende liturgi

– Ledd 12 Evangelium bruk av Halleluja/Salme

Normalt brukes ordningen med salme før lesningen. Vi kan også bruke hallelujavers.

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder den enkelte gudstjeneste velger.

Evangelieprosesjon brukes i forbindelse med de store høytider: Juledag Påskennatt, Påskedag og Pinsedag, eller når Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder den enkelte gudstjeneste velger.

– Ledd 14 Trosbekjennelse Credo:

Normalt brukes apostolicum som trosbekjennelse etter preken.

Dersom det er dåp kommer **forsakelsen** og trosbekjennelsen i forbindelse med dåpen.

På høytidsdager og enkelte andre dager kan Nicenum brukes.

For øvrig overlates dette til liturgen og den gruppen som har ansvaret for den enkelte gudstjeneste

– Ledd 17 Forbønn:

Vi tilstreber å utarbeide forbønn med lokalt og aktuelt preg til hver gudstjeneste

Det er ønskelig at bønnen ledes av medliturgen.

Ved noen gudstjenester, for og med ungdom, ved noen trosopplæringstiltak, spesielle

forbønns-gudstjenester o.a. kan man ha bønnevandring med mulighet for lystenning,

bønnelapper/bønnekrukke, personlig forbønn osv

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge.

I fastetiden og på spesielle dager som langfredag og bots- og bønnedag kan det brukes et litani som forbønn.

Menighetssvar til forbønn:

Svarene avhenger av musikkreformen. Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge.

Inntil videre brukes: Herre hør vår bønn.

– Ledd 20 Takksigelse og bønn

– **Fadervår:**

Menighetsrådet ønsker å innføre den nyeste oversettelsen av Herrens bønn fra 1. søndag i advent 2012

– **Ledd 22 Måltidets avslutning**

Takkebønn:

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge den takkebønnen som passer i forhold til dagen og gudstjenesten.

– **Ledd 24 Velsignelse:**

Liturgen og den gruppen som forbereder for den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge velsignelsesord.

– **Ledd 25 Utsendelse:**

Utsendelsesord: L | Gå i fred. Tjen Herren med glede.

Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste gis frihet til å velge andre utsendelsesord.

– **Ledd 26 Postludium:**

Normalordningen er resesjon under postludiet. Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste gis frihet til å velge å la menigheten sitte under postludiet.

D Menighetens deltakelse i svar og bønner

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– **Amen etter inngangsord (ledd 3):**

Amen sies av menigheten etter inngangsordene

– **Respons etter tekstlesningene: (ledd 9–12):**

Gud være lovet (etter Slik lyder Herrens ord).

– **Den avsluttende delen av bønnene for takkoffer, ledd 18 og 19:**

Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen

– **Den avsluttende delen av tilsigelsesordet etter utdelingen, ledd 21:**

(L | Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder)

Menigheten deltar:

A | Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.

(L | Fred være med dere.)

– **Den avsluttende delen i tre av alternativene til takkebønn etter nattverdmåltidet, i ledd 22:**

Liturgen og den gruppen som har ansvaret og forbereder for den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge takkebønn

ML ber takkebønnen

A | ber avslutningen

E Nattverd

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– Vin og brød:

Avalkoholisert rødvin og glutenfrie Oblater

Ved spesielle anledninger brukes brødsbrytelse med glutenfritt brød.

Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste gis frihet til å velge.

– Utdelingsmåte:

Hovedsakelig gjennom stående nattverd. (alminnelige bestemmelse B 35) fortrinnsvis med særkalker, eller ved intinksjon. Dette også fordi universell utforming ikke er gjennomført i hele kirkerommet.

– Bruk av Nattverdordning for særlige anledninger:

Brukes når det er mindre grupper eller ved gudstjenester med mange dåp. Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste må ha frihet til å velge.

F Dåp

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– Dåpsfamiliens og medliturgers medvirkning under dåpen:

Medliturger brukes allerede ved dåpen. Menigheten ønsker også å bruke dåpsfamilien både til lystenning og skriftlesning.

– Bruk av dåpslys:

Nedre Eiker menighet vil legge til rette for at alle dåpslysene skal få en plass der de kan brenne gjennom gudstjenesten.

– Når i gudstjenesten dåpsbarnets/dåpskandidatens fulle navn skal nevnes:

Ved kunngjøringene i starten av gudstjenesten

– Hvor ofte det kan være dåp i hovedgudstjenesten:

Hver søndag med unntak av enkelte spesielle dager. Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste gis frihet til å velge

– Hvor mange dåpsbarn/dåpskandidater det kan være i en gudstjeneste:

Fortrinnsvis ikke mer en 6. Her må Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste ha frihet til å velge

– Dåp i egen gudstjeneste

Vi har noen (2 – 3) gudstjenester spesielt for dåp, men for øvrig inkluderes dåp i det vanlige gudstjenestelivet.

G Liturgisk musikk

Menighetsrådet har gjort vedtak om musikk til følgende ledd:

– Bønnerop Kyrie:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Lovsang Gloria:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Halleluja:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Trosbekjennelse Credo:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Menighetssvar (forbønn):

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Hilsen Prefasjonsdialog:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Hellig Sanctus:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Fadervår:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Du Guds Lam Agnus Dei:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

– Velsignelsen:

Nedre Eiker menighet avgjør dette spørsmålet når ny musikk blir behandlet. Inntil videre brukes musikken fra Liturgien av 1978

H Medliturger

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– **Når medliturg skal benyttes der det er angitt ML/L eller L/ML:**

Nedre Eiker menighet ønsker i størst mulig grad å bruk "medliturg".

– **Plan for hvordan medliturgenes medvirkning kan utvides:**

Medliturgene medvirker allerede på flere punkter i gudstjenesten.

- I forbindelse med dåpsliturgien
- Tekstlesningene
- Forbønnen

Fremover vil vi også bruke medliturg under

- forberedelsen
- samlingsbønnen

– **Retningslinjer for medliturgenes antrekk (sivilt antrekk eller liturgiske klær):**

Det brukes det hvite kapper, der tjenesten krever det

I Bevegelser og handlinger

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– **Om menigheten skal stå eller sitte under inngangs- og utgangssalmen, eventuelt også under andre salmer:**

Menigheten står under inngangs og utgangssalmen

– **Inngangs- og utgangsprosesjon:**

Det er inngangsprosesjon og utgangsprosesjon,

Menigheten **går** ut under postludiet

-med unntak av de gudstjenestene der Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste bestemmer noe annet

– **Evangelieprosesjon:**

Høytidsdager, Påskennatt og de gudstjenester der liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste finner det naturlig.

– **Søndagsskoleprosesjon:**

På salmen før prekenen.

– **Hvordan ofring skal skje:**

Offeret tas normalt opp i benkeradene og bæres fram til alteret hvor presten ber for gaven som er gitt og legger offerposene på alteret.

Ved noen anledninger, Høytidsgudstjenester og særlig gudstjenester hvor det er mange barn tilstede, kan menigheten gå rundt alteret og gi sin gave.

– **Anledning til lystenning:**

Under nattverden, unntagen de gangene Liturgen og den gruppen som forbereder den enkelte gudstjeneste mener det *ikke* skal være.

– **Frembæring av brød og vin:**

Etter prosesjon og plasseres på et bord i koret og bæres frem sammen med offeret.

J Praktiske forhold og tilrettelegging

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– Rutiner for bruken av kirkerommet før, under og etter gudstjenesten:

- Kirkerommet er normalt åpent en god stund før gudstjenesten begynner. Nedre Eiker kirke har en lysglobe som kan brukes til lystening før og under gudstjenesten.
- Øving i gudstjenesterommet bør avsluttes i god tid før klokken begynner å ringe.
- Vi har også en tradisjon med gudstjenester med bønnevandring der hele rommet er i bruk. Denne tradisjonen vil vi videreføre.
- Etter gudstjenesten samles menigheten til kirkekaffe.
- Liturger, medliturger og andre medarbeidere som har en aktiv rolle i gudstjenesten samles i sakristiet til forberedelse og bønn for gudstjenesten i god tid før gudstjenesten begynner.

– Universell utforming:

Nedre Eiker kirke har gjennomgått store forandringer i forhold til universell utforming, med rampe og heis.

Korpartiet gjenstår, men planene er klare.

Menighetsrådet ønsker å gjennomføre universell utforming i hele kirkerommet.

– Retningslinjer for privat fotografering og lyd- og bildeopptak under gudstjenesten:

Vi anmoder om å være diskret og unngå fotografering under bønn og tale.

K Retningslinjer for årsplanen

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

– Hvor ofte en skal feire de ulike typene hovedgudstjenester i menigheten, og i de forskjellige kirkene dersom det er flere:

Ordningen for høymessen vil være i bruk i 3 av 4 gudstjenester

---

– Dersom det er flere kirker, i hvilken kirke de særskilte høytidsdagene skal feires, og hvordan disse dagene kan veksle fra år til år:

Høytidsdagene feires i hovedkirken

– Hvordan menighetens trosopplæring skal integreres i gudstjenestefeiringen:

Trosopplæringsplanen legger opp til at flere av tiltakene er knyttet opp mot en gudstjeneste; "Lys Våken" (1.s.i advent), Tårnagentene (sist i januar). Vi har to gudstjenester pr. år der vi deler ut "Min kirkebok" (oktober og februar/mars) i tillegg til 11 gudstjenester der konfirmantene er i sentrum (2 presentasjonsgudstjenester (september) 2 samtalegudstjenester (mars / april), 1 ung messe og 6 konfirmasjonsgudstjenester (mai).

Det er stort behov for å ha egne dåpsegudstjenester (med inntil 6 dåp) og det har vi 1-2-ganger pr måned. I tillegg til 1-4 dåp på andre gudstjenester der dette er egnet.

Babysang, Mylder og utdeling av 6 års bok er ennå ikke en del av gudstjenestelivet.

– Hvordan en i gudstjenestelivet skal ta hensyn til menighetens planer for diakoni, misjon, kirkemusikk osv.:

Alle tjenestegrupper er med på semesterplanlegging av gudstjenestene.

Kantor deltar ved planlegging av hver gudstjeneste.

I forhold til diakoniplanene har vi i Nedre Eiker menighet fire misjonsgudstjenester i året i samarbeid med NMS. Menighetens misjonsprosjekt løftes fram gjennom ofringer til prosjektet og i menighetens forbønn gjennom hele året.

Vi har gudstjenester i samarbeid med "Tro og Lys" – gruppen der de fleste deltagere er har en form for utviklingshemming.

Vi har kirkekaffe hver søndag.

– Temagudstjenester:

Alle Helgens dag, Søndag for de forfulgte, Bibeldagen, Skapelsens dag, Torggudstjeneste,

Tårnagent-gudstjeneste, Lysmesse, Lys-våken-gudstjeneste

Vedlegg

1. Struktur for menighetens hovedgudstjenester
2. Hovedgudstjenesten i Nedre Eiker kirke

Høymesse	Forenklet messe m/nattverd	Gudstjeneste /u nattverd	Forenklet gudstjeneste u/nattv.
Samling	Samling	Samling	Samling
Klokkeringning	Klokkeringning	Klokkeringning	Klokkeringning
Informasjon	Informasjon	Informasjon	Informasjon
Stillhet 3 klokkeslag	Stillhet 3 klokkeslag	Stillhet 3 klokkeslag	Stillhet 3 klokkeslag
Preludium	Preludium	Preludium	Preludium
Prosesjon	Prosesjon		
Inngangssalme Synges stående	Inngangssalme Synges stående	Inngangssalme Synges stående	Inngangssalme Synges stående
Inngangssord	Inngangssord	Inngangssord	Inngangssord
Samlingsbønn	Samlingsbønn	Samlingsbønn	Samlingsbønn
Bønnerop Kyrie	Bønnerop Kyrie	Bønnerop Kyrie	Bønnerop Kyrie
Lovsang	Lovsang	Lovsang	Lovsang
(Dåp forrettes her)	(Dåp forrettes her)	(Dåp forrettes her)	
Ordet	Ordet	Ordet	Ordet
1. lesning (gt)			
Salme			
2. lesning (nt)			
Salme , ev. halleluja	1 lesning	1 lesning	1 lesning
3.Evangelium	Salme , ev. halleluja	Salme , ev. halleluja	Salme , ev. halleluja
Preken	Preken	Preken	Preken
Trosbekjennelse ¹	Trosbekjennelse ¹	Trosbekjennelse ¹	Trosbekjennelse
Salme			
Forbønn	Forbønn	Forbønn	Forbønn
Synsbekjennelse	Synsbekjennelse	Synsbekjennelse	Synsbekjennelse
Bønn for verden	Bønn for verden	Bønn for verden	
”Vi minnes de døde”	”Vi minnes de døde”	”Vi minnes de døde”	”Vi minnes de døde”
Nattverd	Nattverd	Herrens bønn	Herrens bønn
	Nattverdordning for særlige anledninger		
Salme. Forberedelse av nattv. - takkoffer	Forberedelse av nattv. (takkoffer)		
Takksigelse og bønn			
Fredshilsen			
Måltidet	Måltidet		
Avslutning av måltidet	Avslutning av måltidet		
Sendelse	Sendelse	Sendelse	Sendelse
Salme	Salme	Salme	Salme
Velsignelse	Velsignelse	Velsignelse	Velsignelse
Utsendelse	Utsendelse	Utsendelse	Utsendelse
Postludium/resesjon	Postludium/resesjon	Postludium/resesjon	Postludium/resesjon

¹ Brukes her hvis det ikke er dåp

HOVEDGUDSTJENESTEN I NEDRE EIKER KIRKE

I. SAMLING

I. Forberedelse

Kirkerommet kan være åpent en stund før gudstjenesten, med anledning til å tenne lys og sitte i stillhet, i ettertanke og bønn.

Blå skrift: Alle deltar (A:Alle M:Menigheten)

Rød skrift: Forklaringer

Grønn skrift: Medliturg

Klokkeringing

Informasjon om dagens gudstjeneste

Informasjonen avsluttes med:

«La oss være stille for Gud»

*Kort stillhet
Tre klokkeslag*

1 | Preludium

Før inngangssalmen kan det spilles et preludium, normalt som forspill til salmen, eller synges en korsang. Det kan være en prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangs salmen. Menigheten står under prosesjonen. Brød og vin bæres det inn i prosesjonen og settes på sidebordet.

2 Inngangssalme

3 | Inngangsord

L | I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

M | Amen.

4 | Samlingsbønn

ML | La oss be.

Samlingsbønnen v

Vi ber i Jesu navn.

A | Amen.

6 | Bønnerop kyrie

|:Kyrie eleison. :||:Kriste eleison. :||:Kyrie eleison. :|

Kyrie betyr: Herre. Eleison betyr: Forbarm deg.

7 | Lovsang

L/ML | Ære være Gud i det høyeste

M | og fred på jorden blant mennesker (som) Gud har glede i.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

II. ORDET

Menigheten står under evangelielelesningen og sitter under de øvrige lesningene.

9 | *Første lesning* Fra Det gamle testamentet

L/ML | La oss høre Herrens ord. (M sitter)

ML | Det står skrevet .....

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

M | Gud være lovet.

10 | *Salme*

Det kan synges en bibelsk salme eller en annen salme eller være kort stillhet mellom lesningene.

11 | *Andre lesning* (M sitter)

Fra Det nye testamentet utenom evangeliene

ML | Det står skrevet i .....

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

| *Salme*

12 | *Evangelium*

M. reiser seg .

L/ML | Slik lyder det hellige evangelium.

0192: **Halleluja, gjentas**

13 | *Preken*

Etter prekenen kan det gis tid til stillhet, en kort salme eller meditativ musikk.

14 | *Trosbekj Alle står*

15 | *Salme*

III. FORBØNN

16 | *Syndsbekjennelse*

Syndsbekjennelsen innledes med:

L | Guds ord sier: Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renser oss for all urett. 1 Joh 1,9

L | La oss bøye oss for Gud og be om tilgivelse.

A .....Gud vi ber

M. svarer A | Herre, hør vår bønn

17 | *Forbønn for kirken og verden*

ML/L | La oss be for kirken og verden.

M: Herre, hør vår bønn.

ML/L | Vi reiser oss og minnes dem i vår menighet det er holdt gravferd for siden sist vi var samlet. Menigheten reiser seg. Navnene til de avdøde leses opp. Kort stillhet.

ML/L | Barmhjertige Gud, trøst de sørgende og vær dem nær i tiden som kommer.

M| Herre, hør vår bønn.

18 | *Forbønn for kirken og verden Menighetens takkoffer Korsang*

Takkofferet bæres fram mens alterbordet dekkes. Brød og vin settes på alteret, dersom det ikke har skjedd ved gudstjenestens begynnelse. Brød legges på disken, og vin helles i kalken.

L | Velsignet er du, Gud. Din er jorden og alt som fyller den. Av ditt eget gir vi deg tilbake. Foren din kirke av alle folkeslag og tungemål.

Likesom kornet er blitt ett i brødet og druene i vinen, så gjør oss til ett med hverandre og med Herren Jesus Kristus.

A| Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.

IV. NATTVERD

19 | Forberedelse av måltidet

Salme

NB! (Under nattverden kan det også tennes lys i globen)

20 | Takksigelse og bønn

Prefasjonsdialog

L | Herren være med dere.

M | Og med deg være Herren.

L | Løft deres hjerter.

M | Vi løfter våre hjerter til Herren.

L | La oss takke Herren vår Gud.

M | Det er verdig og rett.

Nattverdbønn E (andre alternativer kan brukes)

Innledende lovprisning

L | Vi takker deg, gode Gud, du som holder himmel og jord i dine hender. Sammen med englene og din menighet i himmelen og på jorden lovpriser vi ditt hellige navn:

Hellig (Sanctus)

A synger | Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

L | Hellige Gud, du har skapt oss i ditt bilde og gitt oss livet i gave. Vi takker deg for Jesus Kristus, verdens frelser. Han døde og stod opp igjen, så vi ved troen på ham får tilgivelse for syndene og evig liv. Vi takker deg for dåpen, der vi blir født på ny, og for nattverden, der du samler oss som din store familie. Vi ber deg: Send din Ånd over oss og over dine gaver. Gjør oss til ett med hverandre og med Jesus Kristus

Innstiftelsesordene (Verba)

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, gav dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om

meg.

Etter innstiftelsesordene kan liturgen og menigheten si:

L | Stort er troens mysterium.

A | Kristus døde. Kristus stod opp. Kristus skal komme igjen.

L | *Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.*

L | Gud, ta oss alle i din favn, slik en kjærlig mor samler barna sine om seg. Gi oss å elske hverandre, slik du elsker oss. La de små bli opphøyet og de sultne bli mett med gode gaver.

Liturg / medliturg

Sammen med alle dine barn ber vi den bønn som din Sønn har lært oss.

HERRENS BØNN Leses eller synges.

A | Vår Far i himmelen. La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme. La viljen din skje på jorden slik som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød, og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere. Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde. For riket er ditt, og makten og æren i evighet. Amen.

21 | *Nattverdmåltidet*

Fredshilsen (pax)

L | La oss hilse hverandre med et tegn på fred.

Menigheten hilser hverandre med håndtrykk og kan si «Guds fred» eller lignende ord.

L | Kom, for alt er gjort ferdig.

Menigheten går frem til Nattverd/Lystenning mens de synger:

A synger | Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss.

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss.

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, gi oss din fred.

Utdeling

Kristi kropp, gitt for deg.

Kristi blod, utøst for deg.

Den enkelte kan svare: Amen.

Salme/Korsang

(Om du ikke ønsker å motta nattverden kan du likevel gå frem og legge høyre hånd på venstre skulder, eller si ifra til liturgen, for å signalisere at du bare ønsker å bli velsignet.

(Gud velsigne deg og bevare deg.)

Etter utdelingen: L | Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder.

A | Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.

L | Fred være med dere.

22 | Måltidets avslutning

Takkebønn L/ML | Vi takker deg, visdommens Gud, for ditt måltids dype hemmelighet: Brødet vi har brutt, er ett. Din Sønn har gitt sitt liv for én verden og én menneskehet. Vi ber deg:

A | Hjelp oss å høre det rop du har hørt, å se den nød du har sett, og å elske vår neste som oss selv. Kalken og disken dekkes med kalkkledet. Kalken, disken, vinkannen og brødesken kan settes tilbake på sidebordet.

V. SENDELSE

23 | Salme

24 | Velsignelse

Velsignelsen leses eller synges. Menigheten står under velsignelsen. Velsignelsen kan mottas ved at den enkelte gjør korsets tegn.

Ta imot Herrens velsignelse (M reiser seg)

L | Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

Tre ganger tre bøtteslag

25 | Utsendelse

Dersom menigheten blir sittende under det etterfølgende postludiet, kan utsendelsesordet sies etter postludiet.

L/ML | Gå i fred. Tjen Herren med glede.

eller et annet utsendelsesord som passer til dagens særpreg. Det kan eventuelt formuleres egne utsendelsesord. *Se side 2.84.*

26 | Postludium/Utgangsprosesjon

Dersom det er utgangsprosesjon, kan menigheten følge etter prosesjonen. I stedet for postludium kan menigheten synge en salme mens en går ut. Etter gudstjenesten kan kirkerommet være åpent en stund, med anledning til stille bønn og ettertanke. Det diakonale oppdraget ved utsendelsen kan også følges opp ved fellesskapssamling, soknebud, annen besøkstjeneste, forbønnsstjeneste og andre handlinger

Kunngjøringer: